

Polskie normy dotyczące ochrony informacji - najbliższe zmiany i dalsze potrzeby w tym zakresie

Janusz Cendrowski, Janusz Żmudziński
Komitet Techniczny 182
Polski Komitet Normalizacyjny

Agenda prezentacji

- Polskie Normy dotyczące ochrony informacji
- Potrzeby w zakresie nowych PN
- Wdrożenie SZBI w podmiotach publicznych
- Nowe normy w ISO/IEC

Komitet Techniczny 182 w PKN – Polskie Normy dotyczące bezpieczeństwa informacji

- ❑ Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji – 6 szt.
- ❑ Kryptograficzne i niekryptograficzne techniki i mechanizmy zabezpieczeń – 21 szt.
- ❑ Kryteria oceny bezpieczeństwa oraz metodyki testów bezpieczeństwa - 3 szt.
- ❑ Usługi i aplikacje wspierające wdrożenie celów stosowania zabezpieczeń i zabezpieczeń – 1 szt.
- ❑ Aspekty bezpieczeństwa w zarządzaniu tożsamością, w biometrii oraz ochronie danych osobowych – 2 szt.
- ❑ Terminologia – 1 szt.

Polskie Normy w obszarze SZBI

Numer	Nazwa
PN-I-13335-1:1999	Technika informatyczna -- Wytyczne do zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych -- Pojęcia i modele bezpieczeństwa systemów informatycznych
PN-ISO/IEC 17799:2007	Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa -- Praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji
PN-ISO/IEC 27001:2007	Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa -- Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji -- Wymagania
PN-ISO/IEC 27005:2010	Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa -- Zarządzanie ryzykiem w bezpieczeństwie informacji
PN-ISO/IEC 27006:2009	Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa -- Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji
PN-ISO/IEC 27000:2012	Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa -- Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji -- Przegląd i terminologia
PN-EN ISO 27799:2010	Informatyka w ochronie zdrowia – Zarządzanie bezpieczeństwem informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem ISO/IEC 27002

Przywołanie Polskich Norm w przepisach

Nazwa aktu prawnego	Normy
Rozporządzenie MSWiA z 10.09.2010 r. w sprawie wykazu certyfikatów uprawniających do prowadzenia kontroli projektów informatycznych i systemów teleinformatycznych Załącznik – Wykaz certyfikatów ...	PN-ISO/IEC 27001
Rozporządzenie MSWiA z 21.04.2011 r. w sprawie szczegółowych warunków organizacyjnych i technicznych, które powinien spełniać system teleinformatyczny służący do identyfikacji użytkowników	PN-ISO/IEC 27001
Rozporządzenie Prezesa RM z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych	PN-ISO/IEC 27001
Rozporządzenie RM z 12.04.2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych	PN-ISO/IEC 27001 PN-ISO/IEC 17799 PN-ISO/IEC 27005 PN-ISO/IEC 24762 PN-ISO/IEC 20000
Rozporządzenie RM z 7.08.2002 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, polityk certyfikacji dla kwalifikowanych certyfikatów wydawanych przez te podmioty oraz warunków technicznych dla bezpiecznych urządzeń służących do składania i weryfikacji podpisu elektronicznego.	PN-ISO/IEC 15408 ISO/IEC 15946-2
Rozporządzenie Prezesa RM z 14.09.2011 r. w sprawie sporządzania pism w formie dokumentów elektronicznych, doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych	ISO/IEC 26300

Przywołanie Polskich Norm w przepisach

Nazwa aktu prawnego	Normy
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie wymagań dla Systemu Informacji Medycznej	PN-EN ISO 27799:2010
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie Systemu Rejestru Usług Medycznych Narodowego Funduszu Zdrowia	Ustawa o informatyzacji =>
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie Systemu Monitorowania Kosztów Leczenia i Sytuacji Finansowo-Ekonomicznej Podmiotów Lecznicznych	Rozporządzenie KRI=> PN-ISO/IEC 27001 i
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie Systemu Ewidencji Zasobów Ochrony Zdrowia	pozostałe
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie Systemu Statystyki w Ochronie Zdrowia	Inne normy dotyczące informatyki w ochronie
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie Systemu Monitorowania Zagrożeń	zdrowia
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2013 r. w sprawie minimalnych wymagań dla niektórych systemów teleinformatycznych funkcjonujących w ramach systemu informacji w ochronie zdrowia	
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2013 r. w sprawie opisu, minimalnej funkcjonalności oraz warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania Platformy Udostępniania On-Line Usług i Zasobów Cyfrowych Rejestrów Medycznych oraz Elektronicznej Platformy Gromadzenia, Analizy i Udostępnienia Zasobów Cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych	

Przywołanie norm ISO/IEC w aktach UE

Nazwa aktu prawnego	Normy
<p>Rozporządzenie WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR 1179/2011 z dnia 17 listopada 2011 r. ustanawiające specyfikacje techniczne w odniesieniu do systemów zbierania deklaracji on-line na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej</p>	<p>ISO/IEC 27001 (PN-ISO/IEC 27001) ISO/IEC 27002 (PN-ISO/IEC 17799) ISO/IEC 27005 (PN-ISO/IEC 27005) ISO/IEC 27033</p>
<p>Rozporządzenie KOMISJI (WE) NR 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFGR i EFRROW</p>	<p>ISO/IEC 27002 (PN-ISO/IEC 17799)</p>
<p>Rozporządzenie KOMISJI (UE) NR 73/2010 z dnia 26 stycznia 2010 r. ustanawiające wymagania dotyczące jakości danych i informacji lotniczych dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej</p>	<p>ISO/IEC 27002 (PN-ISO/IEC 17799)</p>

Nowe projekty i propozycje polskich norm

□ W opracowaniu nowe wersje

- Pr PN-ISO/IEC 27006
- Pr PN-ISO/IEC 27005
- Pr PN-ISO/IEC 27013 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa
-Wytyczne do zintegrowanego wdrożenia ISO/IEC 27001 oraz ISO/IEC 20000-1
- Pr PN-ISO/IEC 20000-1 - Technika informatyczna - Zarządzanie usługami
- Część 1: Wymagania dla systemu zarządzania usługami

Nowe projekty i propozycje polskich norm

- Celowe byłoby szybko opracować odpowiedniki dla
  - FDIS ISO/IEC 27001:2013 – nowa wersja 27001
  - FDIS ISO/IEC 27002:2013 – nowa wersja 27002 (dawniej 17799)
  - Normy dotyczące zarządzania ciągłością działania
    - ISO/IEC 22300:2012 Societal security - Terminology
    - ISO/IEC 22301:2012 Societal security - Business continuity management systems – Requirements
    - ISO/IEC 22313:2012 Societal security - Business continuity management systems - Guidance

Znaczenie norm

☐ Zalety norm

- Suma doświadczeń – dobrych praktyk w określonym zakresie
- Integracja, kompatybilność, współpraca
- Uzgodnione w szerokim gronie specjalistów
- Obejmujące cały zakres danego obszaru
  - Normy ogólne i normy szczegółowe
  - Normy wieloczęściowe, odwołania z norm ogólnych do szczegółowych

☐ Wady norm

- Czasami nieaktualność (czas powstawania i uaktualniania - 5 lat)
- Powolne usuwanie niespójności (jw.)

☐ Inne cechy

- Neutralne technologicznie

Przykłady norm

☐ PN-ISO/IEC 17799 (27002)

- Zalecenia we wszystkich obszarach bezpieczeństwa Systemów Informacyjnych
- Podstawa opracowania PBI

☐ PN-ISO/IEC 27001

- Wymagania na SZBI - spełnienie zapewni certyfikat

☐ PN-ISO/IEC 27005

- Pełne podejście szacowania ryzyka w bezpieczeństwie informacji

☐ PN-ISO/IEC 24762

- Kompendium zaleceń dot. zabezpieczeń organizacji świadczącej usługi DRP

PN-ISO/IEC 17799:2007

☐ Główne zalecenie

- Wybór i wprowadzanie zabezpieczeń powinno być skutkiem szacowania ryzyka

☐ OBSZARY

- Szacowanie ryzyka i postępowanie z ryzykiem,
- Polityka bezpieczeństwa informacji,
- Organizacja bezpieczeństwa informacji,
- Zarządzanie aktywami,
- Bezpieczeństwo zasobów ludzkich,
- Bezpieczeństwo fizyczne i środowiskowe,

PN-ISO/IEC 17799:2007

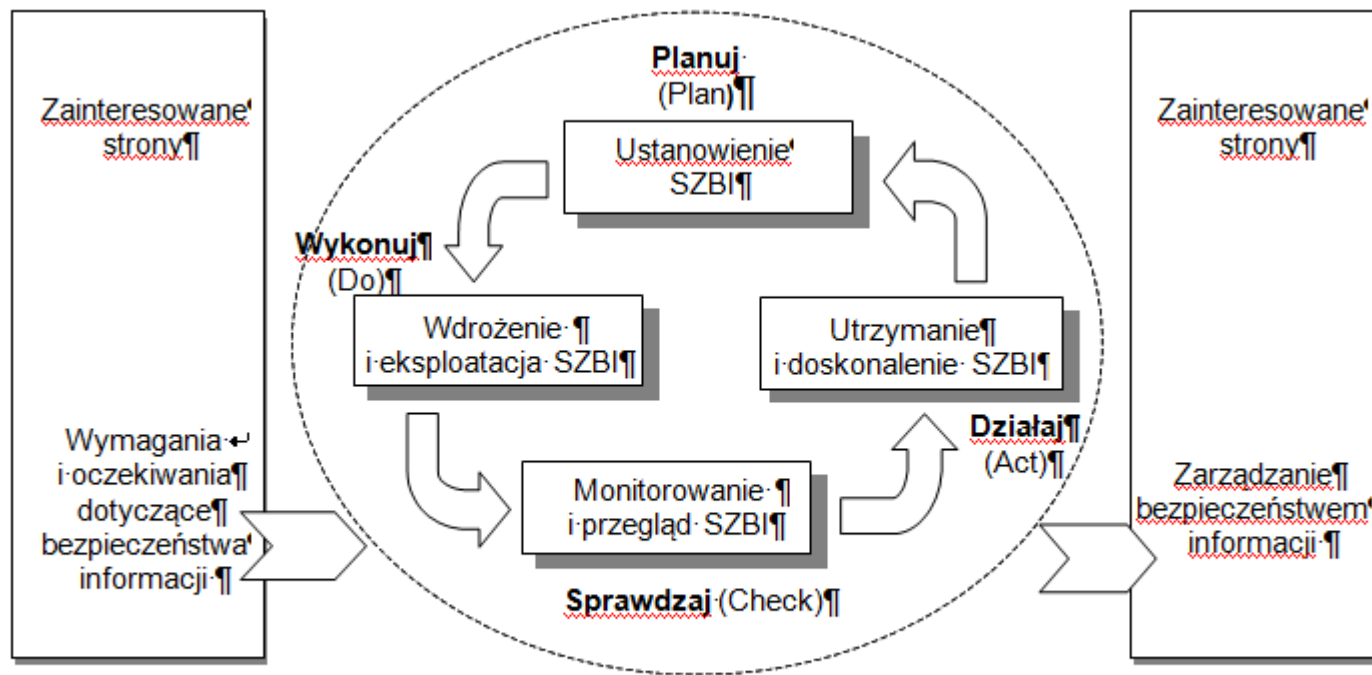
□ OBSZARY - cd

- Zarządzanie systemami i sieciami
- Kontrola dostępu
- Pozyskiwanie, rozwój i utrzymanie systemów informacyjnych
- Zarządzanie incydentami związanymi z bezpieczeństwem informacji
- Zarządzanie ciągłością działania
- Zgodność

PN-ISO/IEC 27001:2007

□ Część główna

- ciągłe doskonalenie zarządzania bezpieczeństwem – wg cyklu PDCA

PN-ISO/IEC 27001:2007

□ Cel wdrożenia Cyklu PDCA

- Zmuszenie organizacji do ciągłego doskonalenia
- Zmuszenie do stosowania środków wewnętrznej i zewnętrznej kontroli (monitorowanie, audyty, przeglądy)
  - Audyt – środek uzyskania dowodu na doskonalenie SZBI

□ Opracowanie, wdrożenie i utrzymanie SZBI

- Etap planowania (dokumentacja)
- Etap wdrożenia (zapisy)
- Etap monitorowania (ocena skuteczności)
- Etap doskonalenia

PN-ISO/IEC 27001:2007

□ Opracowanie, wdrożenie i utrzymanie SZBI cd

- Wymagana dokumentacja i zapisy
- Rola Kierownictwa
- Audyty i przeglądy
- Działania korygujące i zapobiegawcze

□ Załącznik A

- 132 wymagania - odwzorowanie rozdziałów PN-ISO/IEC 17799
- Wymagania opisują zabezpieczenia
  - Fizyczne
  - Organizacyjno-proceduralne
  - Logiczne (mechanizmy w oprogramowaniu i urządzeniach)

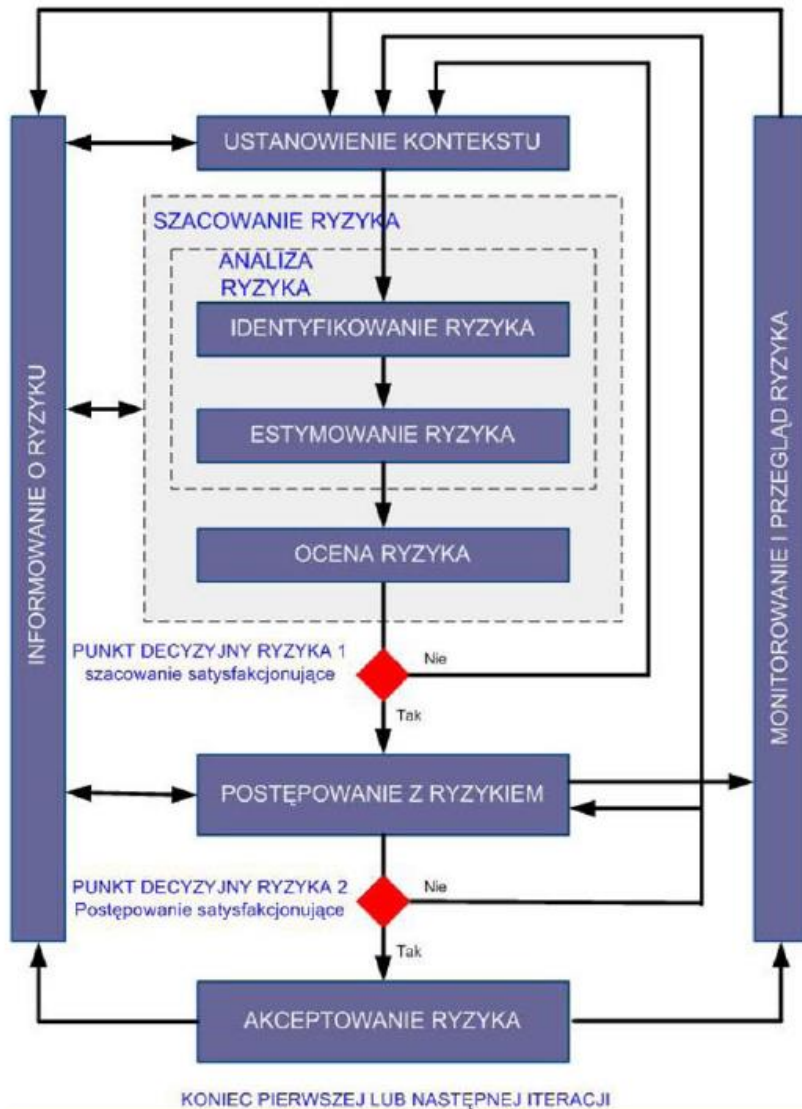
SZBI – czynniki sukcesu

- ❑ Struktura organizacyjna
- ❑ Audyt bezpieczeństwa
- ❑ Szacowanie ryzyka
  - Metodyka
  - Identyfikacja aktywów, zagrożeń, podatności, wpływów
  - Analiza i ocena ryzyka
  - Wybór zabezpieczeń
- ❑ Opracowanie dokumentów wymaganych przez PN ISO/IEC 27001
  - Deklaracji Stosowania, polityk, procedur
  - Plan Postępowania z Ryzykiem

SZBI – czynniki sukcesu

- Dobór i przeszkolenie Pełnomocnika
- Przeszkolenie pracowników
- Rozpoczęcie funkcjonowania, monitorowanie
- Tworzenie zapisów
- Audyty wewnętrzne
- Przegląd (min. 1 w roku)
- Realizacja Działań korygujących i zapobiegawczych
- Pozytywny audyt certyfikacyjny (akredytowana jednostka certyfikująca)

PN-ISO/IEC 27005:2010

Postępowanie z ryzykiem

- Redukowanie
- Zachowanie
- Unikanie
- Transfer

Rysunek 1 – Proces zarządzania ryzykiem w bezpieczeństwie informacji

PN-ISO/IEC 27005:2010

☐ Analiza ryzyka

- Wartość aktywów (wrażliwość, krytyczność)
- Zagrożenia (prawdopodobieństwo , siła oddziaływania)
- Podatności
- Istniejące zabezpieczenia
- Wpływy

PN-ISO/IEC 27005:2010

Przykład z normy

Tablica E.1 a)

	Prawdopodobieństwo ureczywistnienia się – Zagrożenie	Niskie (L)			Średnie (M)			Wysokie (H)		
		L	M	H	L	M	H	L	M	H
Wartość aktywów	0	0	1	2	1	2	3	2	3	4
	1	1	2	3	2	3	4	3	4	5
	2	2	3	4	3	4	5	4	5	6
	3	3	4	5	4	5	6	5	6	7
	4	4	5	6	5	6	7	6	7	8

Inny przykład

$$R = (W+K) * pZ * P \quad \text{gdzie}$$

- W – wrażliwość (1-3)
- K – Krytyczność aktywów (1-3)
- pZ – „prawdopodobieństwo” zagrożenia (1-3)
- Podatności (0 lub 1)

Praktyka wdrażania SZBI w podmiocie publicznym

Wdrażanie SZBI w podmiotach publicznych

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych Dz.U. z 2012 poz. 526 /dalej R526/

- Bardzo długo konsultowane
  - Administracja publiczna, organizacje społeczne i zawodowe
- Intencja
  - Oparcie bezpieczeństwa systemów poza obszarem UOIN i UODO na bazie Polskich Norm

Wdrażanie SZBI w podmiotach publicznych

- Par. 20
  - Ust. 1 – konieczność opracowania, wdrożenia, monitorowania i doskonalenia SZBI
    - Cel – uzyskanie pożądaných atrybutów informacji
  - Ust. 3 – w oparciu o PN-ISO/IEC 27001 oraz inne polskie normy
  - Ust. 2 – zapewnienie przez kierownictwo podmiotu warunków zarządzania bezpieczeństwem
  - Ust. 4 – inne zabezpieczenia wynikające z analizy ryzyka
- Większy nacisk na systemy teleinformatyczne
- Termin – „w dniu pierwszej istotnej modernizacji systemów TI”
- Brak konieczności certyfikacji na zgodność z 27001

Wdrażanie SZBI w podmiotach publicznych

- ❑ Rekomendacja – połączyć wdrożenie SZBI z projektem wdrożenia nowego systemu IT

- ❑ Konieczna osoba wspierająca projekt z grona kierownictwa podmiotu

- ❑ Wyznaczyć pracownika odpowiedzialnego za SZBI
  - Administrator Bezpieczeństwa Informacji
  - Inspektor BTI
  - Pełnomocnik SZJ
  - Dyrektor Departamentu Informatyki – najmniej perspektywiczny

Kontrola wdrożenia SZBI

□ Możliwe kontrole wdrożenia SZBI

- NIK
- Ustawa o informatyzacji
  - Naczelne organy administracji rządowej
    - W ramach swoich resortów
  - Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
    - Wszystkie inne podmioty publiczne
  - Kontrolerzy
    - Obszar jeszcze nie do końca uregulowany
      - ALE
    - Rozporządzenie MSWiA z dn. 10.09.2010 w sprawie wykazu certyfikatów uprawniających do prowadzenia kontroli projektów informatycznych i systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2010 nr 177 poz. 1195)

Nowe normy w ISO/IEC

Zmiany w stosunku do obecnych

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ Część główna normy - struktura

- 1 Scope
- 2 Normative references
- 3 Terms and definitions
- 4 Context of the organization
- 5 Leadership
- 6 Planning
- 7 Support
- 8 Operation
- 9 Performance evaluation
- 10 Improvement

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ Część główna normy - zmiany

- PDCA
- Interesariusze – muszą być określone wszystkie zainteresowane strony
- „udokumentowane informacje” vs „dokumenty” i „zapisy”
- Szacowanie ryzyka i postępowanie z ryzykiem
- Cele, monitorowanie i pomiary
- Komunikacja
- Działania korygujące i zapobiegawcze

FDIS ISO/IEC 27001:2013

- Część główna normy - implementacja
  - Łatwiejsza integracja z ISO 9001, ISO 22301, ISO 20000
  - Lepsza skalowalność

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ Załącznik A – uwagi ogólne

- Wymagania nie zmienione lub zmienione stylistycznie
- Wymagania zmienione
  - Nowe elementy istotne dla późniejszej oceny czy wymaganie jest spełnione
- Wymaganie nowe lub zupełnie zmienione
- Wymaganie usunięte
  - Większość pozornie usunięta ! => ukryte w innych wymaganiach

FDIS ISO/IEC 27001:2013

☐ Załącznik A – OBSZARY

- 5. Polityka bezpieczeństwa informacji
- 6. Organizacja bezpieczeństwa informacji
  - uszczegółowione „urządzenia mobilne i telepraca”
- 7. Bezpieczeństwo zasobów ludzkich
  - Zapisy uszczegółowione
- 8. Zarządzanie aktywami
  - Zapisy skrócone
- 9. Kontrola dostępu
  - Dużo zmian np.:
    - „Authentication information” zamiast „password”
    - Dodano „User access provisioning”
    - Połączono dostęp do systemu i aplikacji

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ OBSZARY - cd

- **10. Ochrona kryptograficzna**
  - Dawniej w rozdziale 12; uszczegółowienie „key management”.
- **11. Bezpieczeństwo fizyczne i środowiskowe**
  - Zmiany i uogólnienia („asset” zamiast „equipment”)
- **12. Bezpieczeństwo utrzymania (bezpieczeństwo operacyjne)**
  - Zarządzanie zmianą – podejście procesowe
  - Logi – jeden uogólniony zapis
  - Nowy zapis - „Restrykcje przy instalacji oprogramowania”
  - Usunięto „handel elektroniczny”, „transakcje on-line” i „www”
    - Usługi i aplikacje Webowe => są w wielu rozdziałach 27002 (mobilność, szkolenia, malware, testy stron webowych)

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ OBSZARY – cd

■ 13. Bezpieczeństwo sieciowe (bezpieczeństwo sieciowe)

- Wymagania z różnych sekcji poprzedniej wersji
- Usunięto „Kontrola połączeń sieciowych” i „kontrola routingu w sieciach” (zapory)
  - Włączono do 13.1.3 „Rozdzielenie sieci”

■ 14. Pozyskiwanie, rozwój i utrzymanie systemów informacyjnych

- Nowe
  - Zabezpieczenie usług aplikacyjnych w sieciach publicznych (również fraudy!)
  - Ochrona transakcji (kryptografia, trzecie zaufane strony)
  - Polityka bezpiecznego rozwoju oprogramowania (środowisko, kontrola wersji itp.)
  - Zasady bezpiecznej inżynierii systemowej - bezpieczeństwo we wszystkich obszarach:
    - Biznes, dane, aplikacje, technologia
  - Bezpieczne środowisko rozwoju oprogramowania

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ OBSZARY – cd

- **15. Relacje z dostawcami**
  - Rozwinięcie 3 wymagań z poprzedniej wersji => 6 zupełnie nowych
- **16. Zarządzanie incydentami związanymi z bezpieczeństwem informacji**
  - Nowe
    - Ocena zdarzenia związanego z bezpieczeństwem
    - Reagowanie na incydent związanego z bezpieczeństwem (wydzielony z 13.2.1)
  - Zbieranie materiału dowodowego - procedura
- **17. Aspekty bezpieczeństwa w zarządzaniu ciągłością działania**
  - Zapisy bardzo uogólnione, brak szczegółów nt. BCP/DRP
  - Dodano – **redundancję** (komponenty, systemy)

FDIS ISO/IEC 27001:2013

□ OBSZARY – cd

- 18 Zgodność

- Uszczegółowienie

- Przeniesiono – niezależny przegląd bezpieczeństwa informacji

□ Podsumowanie

- Skrócenie i uogólnienie istniejących wymagań

- Dodanie wymagań z nowych obszarów (zbliżenie do ISO/IEC 20000)

- Konieczność znajomości nowej ISO/IEC 27002

- klucz do zrozumienia załącznika A z ISO/IEC 27001

Kompetencje Asseco

Kompetencje Asseco

□ Możliwe wsparcie podmiotów publicznych przez Pion Integracji Asseco Poland SA

- Wdrażanie systemów zabezpieczeń
  - Ochrona kryptograficzna w urządzeniach sieciowych
  - FW, IPS, WAF, DBF, SIEM, Systemy dwuskładnikowego uwierzytelnienia, IdM, SSO
- Wdrażanie SZBI
  - Projektowanie wdrożenia SZBI
    - Zdefiniowanie procesów i potrzebnych zasobów
  - Szacowanie ryzyka
  - Opracowanie dokumentacji
  - Audyty bezpieczeństwa
  - Projekty technicznych systemów bezpieczeństwa

Dziękujemy

KONTAKT

Janusz.cendrowski @asseco.pl

Janusz.zmudzinski@asseco.pl